

24. august 2011

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. DV, DW og DX stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg

Spørgsmål DV:

Hvad er regeringens overordnede prioriteringer og ambitionsniveau i forhold til at opnå resultater på Rio+20 konferencen?

Svar:

Rio+20 konferencen er en af de store prioriteter under det danske EU formandskab. Det bliver uden tvivl en udfordrende opgave for alle implicerede parter at lande et resultat i Rio, som bringer bæredygtighedsdagsordenen videre.

På grund af vores EU formandskab vil der formelt set være et relativt smalt manøvrerum i forhold til at fremme eventuelle særlige danske mærkesager på konferencen.

På den anden side, så vil regeringen selvfølgelig arbejde for at EU's samlede bidrag til Rio+20 konferencen bliver så ambitiøs, som overhovedet muligt.

Siden 1992, hvor målene og visionerne for en global bæredygtig udvikling for alvor blev sat på dagsordenen, er der sket mange og store fremskridt på visse områder, fx. ift. fattigdom.

Men der er fortsat betydelige tæt sammenvævede udfordringer, ikke mindst i forhold til en bæredygtig forvaltning af naturressourcerne.

Desværre må man samtidig konstatere, at selvom vores samfund og vores økonomier bliver mere og mere globaliserede, så har den internationale beslutningskraft i FN systemet i de senere år kun i begrænset omfang været tilstede. Men vi vil selvfølgelig forsøge at få truffet gode og fremsynede beslutninger i Rio.

Frem mod Rio+20 konferencen, arbejder det internationale samfund på at få forberedt en fokuseret dagsorden om de centrale bæredygtighedsudfordringer.

De første 2 formelle forberedelsesmøder i FN har kun givet en marginal afklaring af, hvad der måtte være fælles vilje til at beslutte i Rio.

Alle er enige om, at der er brug for en fokuseret dagsorden, som identificerer konkrete tiltag, der fremmer en mere bære-

dygtig udvikling. Men der hersker stor uenighed om, hvilke elementer dagsordenen skal omfatte.

Helt overordnet er det regeringens ambition, at Rio+20 konferencen mobiliserer fornyet politisk vilje. Vi ønsker, at der kommer mere fart på implementering af konkrete bæredygtighedstiltag fra såvel regeringerne, den private sektor og øvrige civilsamfundsinteressenter.

Regeringen er meget enig i de to overordnede temaer for Rio konferencen – grøn økonomi og de institutionelle rammer for bæredygtig udvikling. Begge dele er afgørende for, at verden bevæger sig i en mere bæredygtig retning. En grøn økonomi skal sikre konkrete skridt i retning af bæredygtig udvikling og fattigdomsbekæmpelse. Institutionelle forandringer af FN systemets håndtering af miljø og bæredygtig udvikling skal sik-

re ens, overordnede rammer, som regeringer, virksomheder og andre aktører kan agere indenfor.

I forhold til grøn økonomi set i lyset af bæredygtig udvikling og fattigdomsbekæmpelse, prioriterer regeringen at fremme den globale indsats. En grøn økonomi, hvor der er fokus på øgede investeringer i grønne løsninger i alle lande, i alle væsentlige sektorer og områder.

Med hensyn til de institutionelle rammer er det regeringens ambition at medvirke til at reformere FN's institutionelle rammer for bæredygtig udvikling, og herunder den miljømæssige indsats. Det er åbenlyst, at der er behov for institutionelle forandringer af FN, hvis der skal opnås resultater i forhold til en bæredygtig udvikling og en effektiv, globalt koordineret beskyttelse af miljøet.

Udviklingsministeren vil om lidt fortælle mere om regeringens "Global Green Growth Forum" initiativ og den aktive danske indsats i forhold til at påvirke Rio+20 dagsordenen i FN forhandlingsklimaet i New York.

Spørgsmål DW:

Hvilke beslutninger ønsker den danske regering, der skal blive resultatet af Rio+20-konferencen?

Svar:

Det er klart, at den danske regerings ønsker må ses i forhold til de meget store og magtfulde aktører, der har en interesse i grøn økonomi, fattigdomsbekæmpelse og reformer af FN systemet. Danmarks holdninger til Rio+20 konferencen skal være ambitiøse og realistiske på én og samme tid. Ikke mindst set i lyset af de meget forskelligartede nationale forhold i verden.

Der er desværre ikke noget nemt svar på, hvad der bliver resultatet og hvilke beslutninger, der vil kunne træffes på Rio+20 konferencen.

Der er umiddelbart 2 spor, som kan levere resultater.

1) Det ene er de mellemstatslige tekstforhandlinger i det formelle FN regi, hvor udsigterne til væsentlige, konkrete fremskridt ikke er opløftende. I det nuværende FN forhandlingsklima i New York er det en stor udfordring at blive enige om noget fremadrettet på nuværende tidspunkt. Interesseforskellene mellem de forskellige stater i verden er betydelig.

2) Det andet spor er de ikke-forhandlede forpligtelser og bidrag fra både regeringer, virksomheder og andre interessenter. Især mobilisering af det private erhvervsliv er et vigtigt fo-

kusområde. Det er åbenlyst, at offentlige investeringer og indsats langt fra er tilstrækkeligt, når man ser på det enorme investeringsefterslæb, der er på globalt plan, når det kommer til grøn økonomi, Flere innovative partnerskaber mellem det offentlige og det private, samt større tydelighed omkring erhvervslivets fordele ved en omstilling mod grøn økonomi, er nødvendige forudsætninger for at der sker væsentlige fremskridt.

Et godt resultat ved Rio+20 konferencen skal opnås med bidrag fra begge spor.

I forhold til de to hovedtemaer for Rio+20 vil vi forhåbentlig være i stand til at lande resultater, som på forskellig vis sikrer fremdrift på emnerne.

Når det kommer til grøn økonomi, er der ingen tvivl om, at det er et stort og vigtigt emne, som har skabt meget debat og vigtige nationale initiativer over de seneste par år. Men der er også meget store interesseforskelle i forhold til, hvad der er det centrale i grøn økonomi på internationalt plan.

Især dele af G77 gruppen har udtrykt skepsis omkring grøn økonomi begrebet og de mulige negative effekter, det kan have på deres konkurrencedygtighed og økonomiske vækstmuligheder. Det er et langt, sejt træk at komme frem til en operationel forståelse af "den grønne økonomi" og de konkrete skridt, som forskellige lande med forskellige udgangspunkter, kan tage for at gøre deres økonomier mere "grønne".

Forhåbentlig vil Rio+20 være i stand til at bringe dagsordenen videre, dels ved at vedtage en "Green Economy Roadmap", som skal fremme national og regional implementering af stra-

tegier for grøn økonomi, og dels ved at eksponere relevante områder, hvor det internationale samfund bliver nødt til at arbejde for grønnere økonomiske beslutninger og grønnere teknologiske løsninger.

For at sikre en konkretisering af mål og midler frem mod en grøn økonomi er det nødvendigt at fokusere på klart identificerede temaer, som fx ressourceeffektivitet, forurening, fattigdomsbekæmpelse, jobskabelse og finansiering.

Regeringen finder umiddelbart, at det er særlig relevant at fokusere på fx energi, vand, fødevarer, oceanerne og bæredygtig produktion og forbrug samt biodiversitet.

Det er også vigtigt at fremme beslutninger, der skaber incitamenter for en omstilling til grøn økonomi. Det kunne dreje sig om udvikling af markedsbaserede instrumenter i miljøpolitik-

ken og udveksling af best practice på globalt niveau. Et særligt vigtigt område er globalt koordineret udfasning af miljøskadelige subsidier

Det er desuden et fokusområde for regeringen, at der arbejdes frem mod fornyede internationale bæredygtighedsmålsætninger i forhold til grøn økonomi, som både er realistiske, omkostningseffektive og implementerbare. Den omtalte "Green Economy Roadmap" kunne være et vigtigt, første skridt.

Beslutninger i forhold til de institutionelle rammer for bæredygtig udvikling vil forhåbentligt bestå af dels en beslutning om at styrke FNs miljøprogram, UNEP, dels en beslutning om at effektivisere den brede bæredygtighedsdebat i FN systemet. Miljøministeriet deltog d. 19.-21. juli i et højniveau dialogmøde i Solo, Indonesien, om det institutionelle rammeværk for bæredygtig udvikling. På mødet blev det bl.a. diskuteret

om der skal oprettes et Råd for Bæredygtig Udvikling i FN regi. En reform af FN's Bæredygtighedskommission blev også debatteret især med fokus at implementere eksisterende aftaler og målsætninger. En vigtig pointe, som ofte blev fremført på Solo-mødet, var nødvendigheden i at integrere både de lokale, nationale og regionale aktørers indsats.

Den seneste session for FN's Bæredygtighedskommission – her i maj 2011 hvor jeg deltog - viste med al tydelighed, at de nuværende organer i FN har svært ved at løfte opgaven.

Det er derfor regeringens ambition, at der træffes beslutninger om reform af FN's institutionelle rammer for såvel bæredygtig udvikling som miljømæssige forandringer.

Ved CSD19 mødtes jeg i øvrigt blandt andre med repræsentanter fra Indonesien og Brasilien for at diskutere Rio+20. Det

var klart dengang i maj, at der både er stor vilje men også stor søgen i forhold til konkrete bud på hvad der kan komme ud af Rio.

Spørgsmål DX:

På hvilken måde vil regeringen – allerede nu – som kommende EU-formand sikre en stærk EU position på Rio+20-konferencen?

Svar:

Kommissionens Rio+20 meddelelse er et vigtigt startskud for etableringen af EU's holdning til Rio+20. Der er derfor også blevet holdt en tæt kontakt til Kommissionen under deres skrivning af meddelelsen, for at fremme en ambitiøs linje fra Kommissionens side.

Det polske formandskab – for hvem formandskabsrollen jo er ny – har trukket på de danske erfaringer med at forberede deres formandskab. Dette gør vi naturligvis både for at hjælpe polakkerne, men bestemt også fordi vi ved, at polakkernes forberedelse af EU's Rio+20 linjer, er meget væsentlig for vores formandskab.

Derudover er der en aktiv dialog med flere af de andre EU medlemsstater, privat sektor aktører og civilsamfundsrepræsentanter omkring hvordan man kan modne og fokusere dagsordenerne for både grøn økonomi og for de institutionelle rammer for bæredygtig udvikling.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at formandskabsrollen jo medfører visse begrænsninger. Danmark forventes ikke som formandskabsland at fremføre selvstændige holdninger som sådan men i højere grad at fremme enighed mellem alle EU's 27 medlemsstater.

Meget den samme rolle har Brasilien, som vært for Rio+20. Og det er derfor også naturligt, at vi fra dansk side er i særlig tæt dialog med Brasilien for at koordinere, hvordan det sikres, at der globalt bliver taget nogle reelle skridt fremad for en bæredygtig udvikling. Brasilien er dog fortsat på et ganske tidligt stade i deres forberedelser af Rio+20 konferencen. Det er regeringens ambition at intensivere dialogen med især Brasilien op til Rio+20-konferencen.

Miljøministeriet og Udenrigsministeriet deltog mandag og tirsdag i denne uge i en uformel drøftelse om Rio+20 arrangeret af Brasilien, som havde samlet ca. 40 centrale lande. Formålet med mødet var at kick-starte debatten om mulige konkrete resultater af Rio+20. Diskussionerne omkring grøn økonomi var positive og det blev bekræftet, at emner som energi, vand, landbrug og fødevarer sikkerhed formentlig vil være en del af den formelle tekst forhandlingsproces. Der tegner sig også et billede af, at Rio+20 måske kan igangsætte en proces med at forhandle globalt accepterede bæredygtigheds målsætninger på 5-10 områder. Disse nye, globale målsætninger kan eventuelt vedtages som afløsere for Millennium Development Goals, der som bekendt løber frem til 2015.

Omkring reformen af de institutionelle rammer for bæredygtig udvikling, er det umiddelbart på nuværende tidspunkt sværere at se, at Rio+20 kan levere noget afgørende nyt. Der var dog en meget stor gruppe af lande, som tilkendegav, at den miljømæssige del af FN skal styrkes, mens andre mere skeptiske lande fremhævede, at den sociale og økonomiske dimension har et mindst lige så stort behov for at blive styrket i FN sammenhæng.

Det er også klart, at vi får brug for at de relevante ministerier arbejder aktivt sammen frem mod Rio konferencen. Udenrigsministeriets tilstedeværelse rundt omkring i de vigtige hovedstæder og især i New York er meget værdifuld.

Et helt konkret eksempel på det gode samarbejde er en nyansat medarbejder i Nairobi med særligt ansvar for understøtte det danske EU formandskab i forhold til UNEP. Her er Udenrigsministeriet og Miljøministeriet gået sammen om at dele udgiften til den pågældende medarbejder.